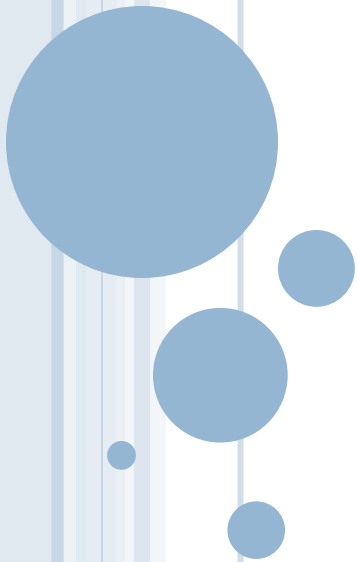

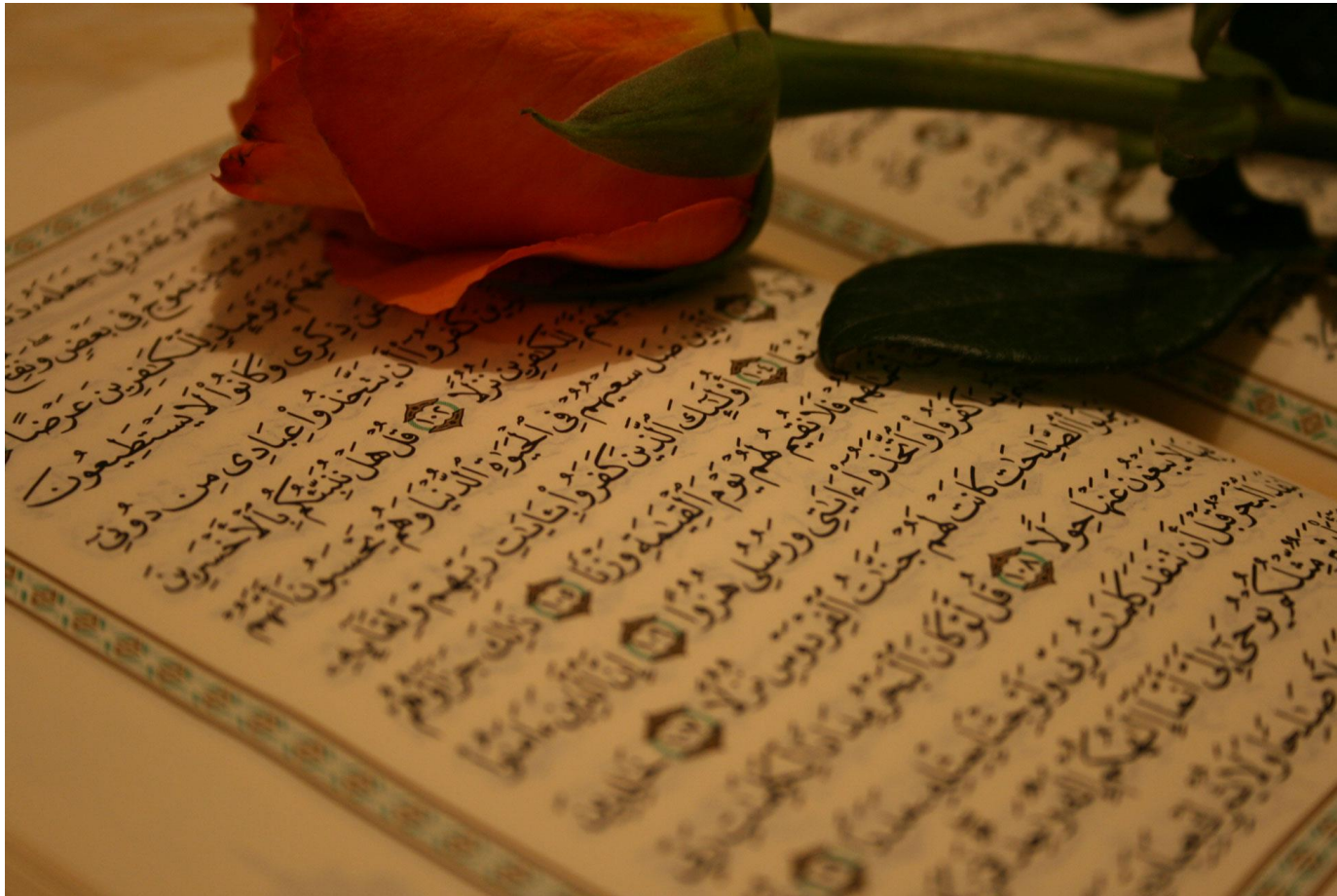
به نام آرام بخش دلها
”دین و زندگی ۳“

درس دوم:
هدایت مستمر

تهیه و تنظیم: مجید واله

بررسی آیات و روایات:

خدا

برای انسان که دارای تعقل و اختیار است

دین را فرستاده تا هدایت شوند

پیامبران مامور ابلاغ دین به مردم هستند

موضوع کلی درس:

✓ خدا یک دین برای مردم فرستاده است نه ادیان.

✓ پیامبران متناسب با درک مردم و شرایط زمان مردم را به دین هدایت

کردند.

چرا خداوند برای انسان ها یک دین قرار داده است؟

به سبب ویژگی های فطری مشترک بین انسان ها ، خداوند یک برنامه کلی به آنها عنایت کرده تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقتشان قرار داده برساند.

این برنامه کلی اسلام به معنی تسلیم بودن در برابر خداست.

فطرت چیست؟

فطرت از فطر به معنی خلق و ابداع است و فطرت یعنی نوع خاص آفرینش انسان و ویژگی هایی که در اصل آفرینش او قرار دارد.

- برخی متفاوت ← مثل زبان، نژاد، آداب و رسوم

*ویژگی های انسان ها

- برخی مشترک ← فطرت

ویژگی های فطری انسان:

۱- تفکر، تعقل، اختیار

۲- دوست داشتن فضیلت‌های اخلاقی و بیزاری از رذیلت‌های اخلاقی

۳- میل به زیبائیه‌ها و خوبیها و کمالات نامحدود

۴- میل به بقاء

۵- دوست داشتن عدل و بیزاری از ظلم

۶- گرایش به سعادت

محور های اصلی دین به عنوان یک برنامه چیست؟

- ۱- ایمان به خدای یگانه و دوری از شرک و بت پرستی ”توحید“
- ۲- ایمان به سرای آخرت و جزای عادلانه انسانها در آنجا ”معاد“
- ۳- اعتقاد به عادلانه بودن نظام هستی ”عدل“
- ۴- ایمان به فرستادگان الهی و راهنمایان دینی ”نبوت“
- ۵- عبادت و بندگی خدا با انجام فرائض ”احکام“
- ۶- کسب مکارم اخلاقی مثل صداقت و دوری از رذایل اخلاقی مثل دروغ ”اخلاق“
- ۷- برپایی نظام اجتماعی بر اساس عدل ”حاکمیت دینی“

*تفاوت بین پیامبران ← در اصول نبوده ← همه دعوت به عبودیت میکردند
← در فروع بوده ← شکل عبادت مثل نماز و روزه و ..
مختلف بوده.

*علل آمدن پیامبران متعدد چه بوده است؟ (با آنکه دین واحد بوده است.)

۱- لزوم استمرار در دعوت و ترویج پیوسته آن:

لازمه ی استمرار و ماندگاری یک پیام تبلیغ دائمی و مستمر آن است. پیامبران نیز با تبلیغ دائم و مستمر خویبعا و نفی بدیها سبب شدند:

الف) تعالیم الهی در میان مردم بماند

ب) جزو آداب و فرهنگ آنان شود

ج) کسانی نتوانند به سادگی آن را از میان جامعه بشری بیرون کنند

پیامبران

نبی

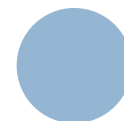
- ۱۲۴۰۰۰
- فرشته وحی را نمیبیند و فقط صدایش را میشنود

رسول

- ۳۱۳
- فرشته را میبیند و صدایش را میشنود

اولوالعزم

- رسالت جهانی دارند

۲- رشد تدریجی سطح فکر جوامع و اقوام:

به دلیل رشد تدریجی فکر و اندیشه و امور مربوط به آن از قبیل دانش و فرهنگ ← لازم بود همان اصول ثابت در خور فهم و اندیشه ی انسان ها بیان شود تا آن را بفهمند.
پیامبر اکرم(ص) می فرمایند: ما انبیاء مامور شده ایم که با مردم به اندازه فهم و درکشان سخن گوئیم.

۳- از بین رفتن یا تحریف تعلیمات پیامبر پیشین:

به دلیل ۱) ابتدایی بودن سطح فرهنگ اجتماعی ، ۲) عدم توسعه ی کتابت ، تعلیمات انبیاء به تدریج فراموش یا عوض میشد. پیامبران بعدی می آمدند تا این مشکل را حل کنند.

علل وجود ادیان مختلف در جهان چیست؟

دین واحد است و مفاهیم آن یکی است

هر پیامبری پیامبر قبل از خود را تایید کرده و راه او را ادامه داده است.

منشا اصلی اختلاف وجود آن دسته از رهبران دینی است که به خاطر حفظ مقام، موقعیت و منافع خود

در برابر دعوت پیامبر جدید می ایستادند.

ویژگی های پیامبران:

۱-وحی:

عالی ترین درجه ی آن خاص پیامبران است و به معنی القای معانی و معارف به قلب پیامبر از سوی خدا و سخن گفتن خدا و جبرئیل با اوست. برنامه ی هدایت از طریق وحی به پیامبر ابلاغ میشود.

۲-اعجاز:

کارهای خارق العاده ای که پیامبران برای صدق نبوت خدا انجام میدادند و مردم از انجام آنها عاجز بودند.

*اعجاز ← به گفته ی دانشمندان ،معجزه ← زیرا نشانه ی عجز و ناتوانی مردم است

← به گفته ی قرآن ،آیت ← زیرا نشانه و علامت نبوت است

۳-عصمت:

لازمه ی اجرای دقیق مسؤلیت پیامبران و قبول آن از طرف مردم عدم ارتکاب گناه و خطا از سوی پیامبران است.

لذا پیامبران نه تنها در انجام ماموریت خود بلکه در مجموعه رفتارهای خود باید عصمت داشته باشند تا مردم به آنان اعتماد داشته باشند.

*اگر عصمت در حوزه ی رسالت نبود:

۱) در دریافت و ابلاغ وحی ← دین به درستی به مردم نمی‌رسید و امکان هدایت نبود

۲) در مقام تعلیم و تبیین ← امکان انحراف در تعالیم دینی بود و اعتماد مردم سلب میشد

۳) در اجرای فرمان الهی ← چون سرمشق مردم است مردم هم گمراه میشدند.

*سوال: عصمت پیامبران به دلیل مانع بیرونی است یا اختیار خودشان؟

عصمت پیامبران به دلیل اختیار خودشان و داشتن ایمان و تقوی و بینش عمیق آنهاست.

چرا پیامبر اکرم آخرین پیام آور الهی بودند؟

زیرا عواملی که سبب تجدید نبوت ها و آمدن کتابهای آسمانی جدید بود از بین رفت و عواملی که انسان ها را از کتاب جدید بی نیاز می نمود پدید آمد. این عوامل عبارت بودند از:

۱- آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کل زندگی:

به دلیل رشد عقلی بشر کتابی نازل شد که مسائل آینده از آن قابل برداشت باشد

۲- حفظ قرآن کریم از تحریف در پرتو عنایت الهی و احتمال پیامبر و تلاش مسلمانان

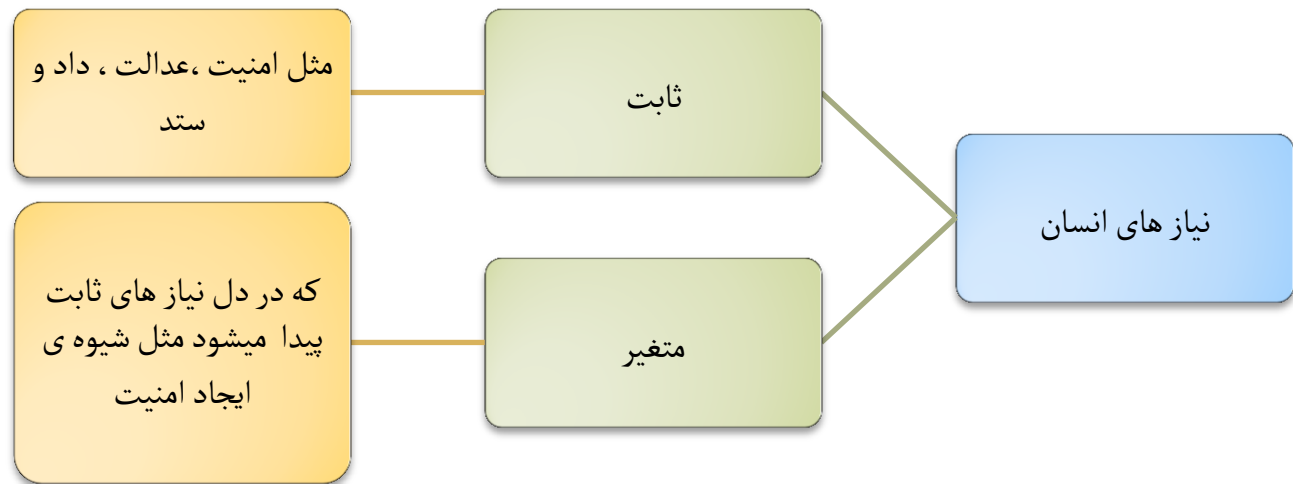
۳- وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم (ص): مسئولیت پیامبران را بدون نیاز به دریافت وحی انجام میدهند.

۴- پیش بینی راه های پاسخگویی به نیازهای زمانه بر اساس روش های علمی و درست عالمان و متخصصان

ویژگی های دین اسلام که سبب انطباق آن با نیاز های متغیر زمان می شود کدامند؟

۱- توجه به نیاز های متغیر در عین توجه به نیاز های ثابت

معارف اسلامی به گونه ای است که متخصصان دین می توانند از درون آن با توجه به نیاز های جدید به وجود آمده در جامعه، قوانین مورد نیاز احکام جدید را استخراج کرده و در اختیار مردم قرار دهند.

۲- وجود قوانین تنظیم کننده:

قوانینی که بر همه ی احکام و مقررات اسلامی تسلط دارند و خاصیت انطباق و تحرک به قوانین داده است.

مثل قاعده لاضرر ”لاضرر و لاضرار فی الاسلام“

قاعده لاجرح ”ما جعل علیکم فی الدین من حرج“

۳- اختیارات حاکم و نظام اسلامی:

اسلام اختیارات خاصی به حاکم اسلامی داده که در تصمیم گیری های فوری و مقطعی اقدام نماید
”احکام حکومتی“

